

Inspectie *Volksgezondheid* Aruba

Beleidsdocument Recepten

Receptverwerking: aannemen, afleveren, bewaren en controle

Datum: 24 augustus 2020

Versie: 1.0, Definitief

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	1
Verantwoording	2
1. Inleiding	3
2. Uitoefening van de artsenijsbereidkunde	4
2.1 Bevoegd ter uitoefening artsenijsbereidkunde	4
2.2 De apotheker	4
2.3 Ter hand stellen	4
2.4 Artsenijsbereidkunde uitoefening aan boord schepen	4
3. Recepten.....	5
3.1 Volledigheid recept.....	5
3.1.1 Reguliere geneesmiddelen:	5
3.1.2 Verdovende geneesmiddelen (Opiumwet-geneesmiddelen).....	6
3.1.3 Geneesmiddelen voor dieren:	6
3.1.4 Geneesmiddelen bestemd ter toediening in de praktijk van diegene die het voorschrijft	6
3.1.5 Herhalingsrecept (iter-recept)	7
3.1.6 Deelafleveringen	7
3.1.7 Inlevertermijn van recepten	7
3.1.8 Bewaartermijn	7
3.2 Ontvangst van Recepten	7
3.2.1 Uitgeprint recept.....	7
3.2.2 Elektronisch recept.....	8
3.2.3 Faxrecepten	8
3.2.4 Handgeschreven recepten	8
3.2.5 Telefonisch.....	8
3.2.6 Noodmedicatie	8
3.2.7 Buitenlandse recepten.....	8
3.3 Misbruik en vervalsing	8
3.1 Misbruik.....	8
3.2 Vervalsing	9
3.4 Medicatiebewaking.....	9
Bijlage 1. Lijst uitzondering één geneesmiddel per recept	10
Bijlage 2. Standaardformulier apothekers telefonische recepten.....	11

Verantwoording

Dit beleidsdocument is opgesteld aan de hand van informatie verkregen uit verschillende bronnen namelijk de Landsverordeing Kwaliteit in de gezondheidszorg¹, de Landsverordening op de geneesmiddelenvoorziening², via het beleidsdocument ‘Ter hand stellen’ van de Vereniging van apothekers op Aruba³, via de Landsverordening verdovende middelen⁴, en via de Landsverordening beroepen in de gezondheidszorg⁵.

In dit document staan de hoofdlijnen beschreven van hoe er gehandeld dient te worden als een klant, patiënt of een beroepsbeoefenaar een recept zou inleveren bij een openbare apotheek op Aruba.

Dit document is van toepassing op apothekers en apothekersassistenten werkzaam in een apotheek op Aruba (inclusief ziekenhuis en poliklinische apotheken).

---

¹ Landsverordening kwaliteit in de gezondheidszorg (AB 2014 no. 74).

² Landsverordening op de geneesmiddelenvoorziening (AB 1990 no. GT 9).

³ Richtlijn ‘Ter hand stellen’, Vereniging van Apothekers op Aruba (VAA), december 2016.

⁴ Landsverordening verdovende geneesmiddelen (AB 1990 no. GT 7).

⁵ Landsverordening beroepen in de gezondheidszorg (AB 2014 no. 73).

1. Inleiding

Met de introductie van de Landsverordening Kwaliteit in de gezondheidszorg per 1 januari 2017 zijn zorgaanbieders juridisch verantwoordelijk voor het leveren van goede zorg. De Landsverordening kwaliteit in de gezondheidszorg definieert goede zorg als zorg die van goede kwaliteit is en van goed niveau. Hieronder wordt verstaan zorg die veilig, doeltreffend, doelmatig, cliëntgericht, tijdig verleend en welke is afgestemd op de reële behoefte van de cliënt. Hierbij dienen zorgaanbieders te handelen in overeenstemming met de op hen rustende verantwoordelijkheid die voortvloeit uit de op hen van toepassing zijnde professionele standaarden.

In het geval van een apotheek is het zaak dat het in ontvangst nemen van een nieuw voorschrift op recept op de correcte wijze verloopt. In de richtlijn 'Ter hand stellen' van de Vereniging van Apothekers op Aruba (hierna: VAA) staat dit uitgebreid beschreven. Hierin treft men ter hand stellen bij de eerste, tweede en vervolgitgifte. Bij ter hand stellen wordt een recept niet alleen in behandeling genomen maar wordt het beoordeeld op diverse vlakken waaronder therapeutische, inhoudelijke en logistieke.

Een ter handstelling ligt altijd ten grondslag aan een zorgvraag van een patiënt. Het omvat niet alleen de uitgifte (overhandiging) van een geneesmiddel aan een patiënt door een apotheker of een apothekersassistent maar ook de beoordelingen, controles, bereidingen, adviezen en begeleiding, welke gezamenlijk deel uitmaken van de daarbij behorende zorg. De apotheker neemt zijn rol in het proces van ter hand stellen vanaf het moment dat een farmaceutisch product voor het eerst nodig is. Gedurende de hele periode van de ingestelde behandeling is de zorg van de apotheker essentieel. In het kader hiervan kan een apotheker vervolgens vaststellen of het voorschrift in zijn hoedanigheid wel/niet kan worden gehonoreerd.

De Inspectie Volksgezondheid Aruba (hierna: de Inspectie) ziet het als haar taak om de kwaliteit van de gezondheidszorg en de zorgverlening van de zorgaanbieders te bevorderen, waarborgen en te bewaken.

2. Uitoefening van de artsnijbereidkunde

Hieronder wordt verstaan het bereiden van en het afleveren van geneesmiddelen door een hiertoe bevoegd persoon conform artikel 3 van de Landsverordening op de geneesmiddelenvoorziening, waaronder een apotheker en apothekersassistent. Wat hier niet onder wordt verstaan, volgens de Landsverordening uitoefening geneeskunst, is het aanwenden van geneesmiddelen door een geneeskundige, tandheelkundige, bij een patiënt, in de gevallen waarin geneeskundige, tandheelkundige of verloskundige hulp nodig mocht zijn, behalve als deze geneesmiddelen door een apotheker aan de geneeskundige, tandheelkundige of verloskundige zijn verstrekt.

2.1 Bevoegd ter uitoefening artsnijbereidkunde

Recepten mogen aangenomen, verwerkt en ter hand worden gesteld door diegenen waartoe dit tot hun deskundigheidsgebied behoort en die de aangewezen opleiding hebben voltooid en waaronder deze volgens Landsbesluit zijn erkend als een gelijkwaardige opleiding. Tevens moet men ingeschreven zijn volgens de Landsverordening op de geneesmiddelenvoorziening en Landsverordening beroepen in de gezondheidszorg aangewezen registers die van toepassing zijn op praktiserende beroepsbeoefenaren op Aruba.

2.2 De apotheker

Een apotheker is diegene die in dienst is van de apotheekhouder, of zelf apotheekhouder is, en die voldoet aan de bepalingen zoals vastgelegd in art. 1 van de Landsverordening bevoegdheid apothekers en apothekersassistenten (AB 1991 No. GT 7). Tevens is de apotheker volgens art. 7 van de Landsverordening op de geneesmiddelenvoorziening diegene die de bevoegdheid bezit om de artsnijbereidkunde uit te oefenen, nadat hij door de Inspecteur is ingeschreven in het register der apothekers.

2.3 Ter hand stellen

Ter hand stellen is volgens de VAA-richtlijn 'Ter hand stellen' het rechtstreeks verstrekken of doen bezorgen van een geneesmiddel aan de patiënt voor wie het geneesmiddel is bestemd, dan wel aan een aantal nader gespecificeerde beroepsbeoefenaren. Een recept wordt volgens de VAA in haar breedste zin beoordeeld conform de hoofdstukken 2.1.1, 2.2 en 2.3 van de richtlijn 'Ter hand stellen'.

2.4 Artsnijbereidkunde uitoefening aan boord schepen

Een geneeskundige die zich als zodanig voor de dienst op een in Aruba thuis behorend schip heeft verbonden, is volgens artikelen 40 en 41 van de Landsverordening op de geneesmiddelenvoorziening, bevoegd tot uitoefening van de artsnijbereidkunde ten behoeve van de opvarenden. Geneesmiddelen die zich op het aan boord geschreven recept bevinden mogen alleen van het aan boord geneesmiddelenvoorraad afkomstig zijn. Met andere woorden men mag het aan boord gekregen recept niet afgeven bij een op Aruba bevindende apotheek.

Uitzonderingsgeval:

Een aan boord geschreven recept van schip die niet in Aruba thuis behoort mag worden afgehaald bij een in Aruba bevindende apotheek indien de Inspecteur daar goedkeuring voor heeft gegeven. De Inspecteur kan daar goedkeuring voor geven als de reder van het schip via het in artikel 41, lid 1 van de Landsverordening op de geneesmiddelenvoorziening, aangegeven lijst kan aangeven dat een bepaald geneesmiddel aan boord ontbreekt waardoor hij gedwongen is deze in Aruba op te halen. Schepen dienen minstens 24 uur (met als uitzondering in het weekend, dan geldt minstens 72 uur) van tevoren digitale contact te hebben gehad met de Inspecteur om akkoord hiervoor te vragen. Indien er akkoord door de Inspecteur is gegeven dan kan het aan boord uitgeschreven recept worden afgehaald bij een in Aruba bevindende apotheek. Dit recept zal zich van reguliere recepten onderscheiden vanwege het feit dat het zal worden vergezeld met een uitdraai van de digitale accordering van de Inspecteur en toestemmingsemail van de reder van het schip.

3. Recepten

In artikel 1 van de Landsverordening op de geneesmiddelenvoorziening wordt onder een recept verstaan de schriftelijke aanwijzing betreffende de bereiding of de aflevering van een geneesmiddel welke is afgegeven door een geneeskundige, een tandheeskundig, verloskundige of een dierenarts ten behoeve van een of meer met name genoemde dan wel met cijfers of letters aangeduide personen.

Apothekers mogen geen recepten aannemen die afkomstig zijn van beroepsbeoefenaren die gevestigd zijn in het buitenland. Apothekers mogen alleen recepten aannemen van beroepsbeoefenaren die ingeschreven zijn met als randvoorwaarde dat de inschrijving toegankelijk is voor de apothekers conform de geldende regelgeving (Landsverordening uitoefening geneeskunst (AB 1996 no. GT 50); Verloskundigenverordening (AB 1999 GT 17); Landsverordening uitoefening tandheeskunde (AB 1989 no. GT 90)).

3.1 Volledigheid recept

Hieronder wordt verstaan de voorwaarden waaraan een recept moet voldoen als een apotheker een voorschrift op recept aanneemt. Dit geldt voor zowel reguliere als verdovende geneesmiddelen, waaronder de Opiumwet-geneesmiddelen (hierna OW-geneesmiddelen):

3.1.1 Reguliere geneesmiddelen:

- Naam, voorletters, werkadres en telefoonnummer van de voorschrijver oftewel beroepsbeoefenaar en specialisatie; AGB-code
- Stofnaam en/of merknaam van het geneesmiddel;
- Datum waarop het middel wordt voorgeschreven;
- Aangegeven hoeveelheid, sterkte en wijze van gebruik van het geneesmiddel;
- Patiëntgegevens (naam; adres; geslacht; geboortedatum; AZV-nummer);

- Aanwezigheid van een paraaf, handtekening of een bepaalde code die beveiligd is dat een daartoe bevoegde persoon of instantie de authenticiteit ervan kan vaststellen.

3.1.2 Verdovende geneesmiddelen (Opiumwet-geneesmiddelen):

- Naam, voorletters, werkadres en telefoonnummer van de voorschrijver oftewel beroepsbeoefenaar en specialisatie;
- Stofnaam en/of merknaam van het geneesmiddel;
- Datum waarop het middel wordt voorgeschreven;
- In letters voluit geschreven de hoeveelheid van het middel;
- Aangegeven hoeveelheid, sterkte en wijze van gebruik van het geneesmiddel waaronder begrepen de maximaal per etmaal te gebruiken hoeveelheid;
- Slechts een middel per recept wordt voorgeschreven indien het een verdovende middel betreft, met uitzondering van geneesmiddelen die vermeld staan in bijlage 1 lijst uitzondering een (1) geneesmiddel op recept;
- Patiëntgegevens (naam; adres; geslacht; geboortedatum; AZV-nummer);
- Het termijn waarvoor een verdovende middel (narcotica/psychotropen) mag worden verstrekt is 2 weken voor de huisarts en 3 maanden voor de psychiater;
- Verdovende middelen recepten in strikte zin, mogen niet elektronisch verstuurd worden.

3.1.3 Geneesmiddelen voor dieren:

- Naam, voorletters, werkadres en telefoonnummer van de voorschrijver oftewel beroepsbeoefenaar en specialisatie;
- Naam, soort, geslacht en gewicht van het dier;
- Indien geneesmiddel aan de eigenaar of de houder van het dier wordt verstrekt: naam, adres en contactgegevens van de eigenaar of houder;
- Stofnaam en/ of merknaam van het geneesmiddel;
- Datum waarop het middel wordt voorgeschreven;
- Aangegeven hoeveelheid, sterkte en wijze van gebruik van het geneesmiddel;
- Indien geneesmiddelen aan de dierenarts wordt verstrekt dient de woorden 'in manu medici' of een aanduiding van gelijke strekking;
- Slechts een middel per recept (indien het een verdovende middel is);
- Aanwezigheid paraaf, handtekening of een bepaalde code die beveiligd is dat een daartoe bevoegde persoon of instantie de authenticiteit ervan kan vaststellen.

3.1.4 Geneesmiddelen bestemd ter toediening in de praktijk van diegene die het voorschrijft:

- Naam, voorletters, werkadres en telefoonnummer van de beroepsbeoefenaar;
- Stofnaam en/ of merknaam van het geneesmiddel;
- Datum waarop het geneesmiddel wordt voorgeschreven;
- Aangegeven hoeveelheid, sterkte en toedieningsvorm van het geneesmiddel;

- De woorden 'tot uitoefening der geneeskunde' of 'tot uitoefening der tandheelkunde' of 'tot uitoefening der diergeneeskunde';
- Slechts een middel per recept wordt voorgeschreven;
- Verdovende middelen recepten moeten wel altijd op naam van de patiënt

Het is absoluut **NIET** toegestaan om het volgende op het etiket te vermelden:

- 'alsvoren'
- 'Gebruik bekend' oftewel 'uzo conoci'

*Indien het bovenstaande is vermeld verifieert de apotheker het gebruik en vermeldt dit op etiket.

BELANGRIJK: elk recept, hetzij regulier of Opiumwet, is slechts geldig voor eenmalige aflevering behalve herhaal recepten.

3.1.5 Herhalingsrecept (iter-recept)

Herhaal recepten worden afgeleverd volgens het voorschrift van de arts en kan maximaal gedurende 1 jaar afgeleverd worden.

3.1.6 Deelafleveringen

Het afleveren in delen van een recept is toegestaan binnen de geldigheid van het recept.

3.1.7 Inlevertermijn van recepten

Recepten die zijn voorgeschreven zijn geldig naar hun rationaliteit en **niet** ouder dan 1 jaar.

3.1.8 Bewaartermijn

Alle recepten dienen in 'hard copy' vorm 20 jaar te worden bewaard met uitzondering van opiumwetrecepten. Men dient opiumwetrecepten 6 jaar apart in 'hardcopy' te bewaren waarna deze recepten samen met de reguliere recepten bewaard kunnen worden. Indien het proces van digitaliseren van recepten op de juiste manier is ingericht en de digitale scan dezelfde informatie bevat als het originele recept én leesbaar is, dan dienen elektronische recepten gedurende 20 jaar te worden bewaard.

3.2 Ontvangst van Recepten

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de manieren waarop recepten bij een apotheek ingeleverd dienen te worden.

3.2.1 Uitgeprint recept

Apothekers dienen bij voorkeur een getypt en uitgeprint recept of elektronisch vervaardigd recept in ontvangst te nemen dat is ondertekend of geparafeerd door de voorschrijver.

3.2.2 Elektronisch recept

Apothekers mogen een elektronisch vervaardigd recept in ontvangst nemen. Een elektronisch verstuurd recept dient beveiligd te zijn met een code waarmee de authenticiteit van de voorschrijver kan worden vastgelegd.

3.2.3 Faxrecepten

Faxrecepten welke zijn ondertekend of geparafeerd door de voorschrijver mogen in ontvangst worden genomen. Indien de oorsprong onbekend is dienen deze binnen 72 uur te worden vervolgd door een origineel (elektronisch) recept.

3.2.4 Handgeschreven recepten

Handgeschreven recepten zijn risicovol en foutgevoelig en dienen vermeden te worden. Handgeschreven recepten worden in uitzonderingsgevallen (b.v. in geval van een huisbezoek of een ramp) in ontvangst genomen. In geval van een huisbezoek dient een getypt, uitgeprint en ondertekend recept te worden vervolgd binnen 72 uur. Bij een natuurramp worden handgeschreven recepten in ontvangst genomen en dienen deze **niet** te worden vervolgd door een getypt, uitgeprint en ondertekend recept.

3.2.5 Telefonisch

Een telefonisch doorgegeven recept dient binnen 72 uur ondertekend te worden door de arts middels het standaardformulier “telefonisch recept” (zie bijlage 2).

3.2.6 Noodmedicatie

Onder noodmedicatie wordt verstaan: insuline, salbutamol en nitroglycerine. In gevallen van nood kan de apotheker deze medicatie naar rationaliteit afleveren.

3.2.7 Buitenlandse recepten

Buitenlandse recepten worden **niet** geaccepteerd: de patiënt moet naar een lokale, volgens de Landsverordening beroepen in de gezondheidszorg geregistreerde huisarts gaan voor accordering en validatie van de aangewezen therapie. Indien de lokale arts akkoord is met de aangewezen therapie dient het originele recept geaccordeerd te worden met de stempel en handtekening van de arts of dient een nieuw recept uitgeschreven te worden.

3.3 Misbruik en vervalsing

3.1 Misbruik

Onder misbruik verstaat men volgens de richtlijn ‘Ter hand stellen’ van de VAA (Noot 8), de vervalsing van een recept en/of diefstal van receptpapier. Volgens de Arubaanse wetgeving, artikel 5 van de Landsverordening verdovende middelen, (AB 1990 no. GT 7), is het voor elk geneesmiddel verboden een vals of vervalst recept aan te bieden.

Als een apotheker shopgedrag bij een patiënt bemerkt, dient de apotheker als volgt te handelen:

- Het geval door te geven aan de Inspecteur Geneesmiddelen.

- Het geval door te geven aan alle andere apotheken op Aruba.
- De huisarts op de hoogte stellen van shopgedrag.

3.2 Vervalsing

De apotheker controleert of er sprake is van vervalsing of diefstal van recepten. Indien er sprake of verdenking is van diefstal of vervalsing dient de apotheker als volgt te handelen:

- Aangifte te doen bij de politie en kopie van de aangifte te doen toekomen aan de Inspecteur Geneesmiddelen.
- Het geval door te geven aan de Inspecteur Geneesmiddelen.
- Het geval door te geven aan alle andere apotheken op Aruba.
- Het recept in beslag te nemen
- Aantekening maken (niet op het recept) dat er verdenking is van vervalsing.

3.4 Medicatiebewaking

Recepten moeten binnen 1 werkdag gecontroleerd worden door de apotheker.

Het streven is dat iedere apotheek (openbaar, ziekenhuis, dienst, poliklinisch) bij ieder recept de medicatiebewaking uitvoert inclusief de medicatie die door een andere apotheek is verstrekt. Dit zal uitgewerkt worden in het toekomstig beleidsdocument *medicatiebewaking*.

Bijlage 1. Lijst uitzondering één geneesmiddel per recept

• Alprozolam
• Bromazepam
• Clonazepam
• Chloordiazepoxide
• Diazepam
• Flunitrazepam
• Lorazepam
• Midazolam
• Nitrazepam
• Oxazepam
• Temzepam
• Triazolam
• Zolpidem

Bijlage 2. Standaardformulier apothekers telefonische recepten

Spoed

Standaardformulier Telefonisch Recept

- Fax
 Email

Aan: _____ AGB-Code: _____

Fax: _____ Email: _____

Tel: _____ Van: _____

Adres: _____ Datum: _____

Specialisatie: _____

Betreft: Levering medicatie op telefonisch recept

Beste dr. _____

Op ___/___/_____ hebben wij recept plichtige medicatie geleverd voor de onderstaande patiënt naar aanleiding van uw telefonisch verzoek.

Patiëntgegevens

Naam: _____ Geboortedatum: _____

Adres: _____ AZV-nummer: _____

Geslacht: _____

R _____

_____

_____

_____

U dient dit formulier binnen 72 uur ondertekend terug te sturen ter schriftelijke bevestiging van uw verzoek.

Met vriendelijke groet,

Receptuur _____

_____
(Handtekening arts + praktijkstempel)